

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1999-2000

22 mei 2000

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

– van de heren Felix Strackx en Frans Wymeersch –

betreffende het besluit van de Vlaamse regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne (Vlarem II), en meer specifiek het annuleren van de verplichting zwembadwater te ontsmetten door middel van chloor

VERSLAG

**namens de Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening
uitgebracht door de heer Wilfried Aers**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Jacques Timmermans.

Vaste leden :

de heren Joachim Coens, Gerald Kindermans, Erik Matthijs, Jef Van Looy ;

de heer Jacques Devolder, mevrouw Dominique Guns, de heren Patrick Lachaert, Paul Wille ;

de heer Jean Geraerts, mevrouw Marleen Van den Eynde, de heer Frans Wymeersch ;

de heren Jacques Timmermans, Bruno Tobback ;

mevrouw Isabel Vertriest ;

de heer Jos Bex.

Plaatsvervangers :

de heer Jos De Meyer, mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever, mevrouw Maria Tyberghien-Vandenbussche, de heer Mark Van der Poorten ;

de heren Louis Bril, Marc Cordeel, mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht, de heer Gilbert Van Baelen ;

mevrouw Niki De Gryze, de heren Julien Librecht, Jan Penris ;

de heren Jacky Maes, Jan Van Duppen ;

de heer Johan Malcorps ;

de heer Herman Lauwers.

Zie :

201 (1999-2000)

– Nr. 1 : Voorstel van resolutie

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening heeft op 27 april en 4 mei 2000 het voorstel van resolutie besproken van de heren Felix Strackx en Frans Wymeersch betreffende het besluit van de Vlaamse regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne (Vlarem II), en meer specifiek het annuleren van de verplichting zwembadwater te ontsmetten door middel van chloor¹.

A. TOELICHTING DOOR DE INDIENERS

De heer Felix Strackx licht namens de indieners het voorstel van resolutie toe. Hij merkt op dat zwembaden in onze samenleving, zowel op recreatief als op sportief vlak, terecht een belangrijke plaats innemen. Zwemmen is immers een gezonde sport, die slechts weinig tegenindicaties kent. In zwembaden vertoeven evenwel heel wat mensen op een beperkte oppervlakte. Ze delen daar het water en de vloeren waar ze blootsvoets op lopen. Wanneer geen speciale maatregelen worden genomen, kunnen onder dergelijke omstandigheden bepaalde infectieziekten gemakkelijk worden verspreid. Wanneer een bader zich in het water begeeft, spoelen er ongeveer 1.000.000.000 bacteriën van hem of haar af. Rekening houdende met randomstandigheden zoals de grootte van het bad, het gemiddelde aantal bezoekers, de realiseerbare omlooptijd van het water en de noodzakelijke bacteriologische kwaliteitsnormen, is het onmogelijk om het zwembadwater volledig buiten het bad te zuiveren. Het water dient dus ook in het zwembad, op de plaats van de vervuiling, een desinfecterende werking te hebben.

Chloor heeft die krachtige desinfecterende en oxiderende werking, zelfs bij de lage dosis die in zwembaden wordt gebruikt. Bij een juiste dosering is het niet onaangenaam of toxisch voor de zwimmers en het is goedkoop. Als de nodige veiligheidsvoorschriften in acht worden genomen, zoals een goede pH-sturing en voldoende zuivering en verversing van het zwembadwater, zoals ze zijn opgenomen in het Vlarem, zijn deze risico's beheersbaar. Vandaar dat chloor tot dusver de beste oplossing was voor het desinfecteren van het zwembadwater.

Nochtans is volgens de indieners ook het gebruik van chloor omstreden. De gevaren van chloorgebruik zijn vooral de vorming van het toxische chloorgas bij een te hoge zuurtegraad van het water en de vorming van organische chloorverbindingen zoals chlooramines en trihalomethanen. Chloor heeft een aantal nadelige gevolgen voor het milieu en is en blijft een bijzonder gevaarlijk goedje waar voorzichtig mee moet worden omgesprongen. Met die voorzichtigheid wordt wel eens een loopje genomen. Alhoewel de Vlaremwetgeving verplicht dat in de zwembaden steeds bevoegd personeel aanwezig is, wordt die regel in veel gemeenten niet toegepast. Onbevoegd personeel gaat om met een gevaarlijk product. De heer Strackx vermoedt bovendien dat het gehalte chloor in het zwembadwater in sommige gevallen tot aan de maximumgrens werd verhoogd, mogelijk uit angst voor besmetting met de legionellabacterie.

Ieder jaar gebeurt er wel ergens in Vlaanderen een ongeluk bij het zuiveren van het zwembadwater met chloor². In augustus 1997 stroomde er in het kinderswembad van Wetteren ongeveer 40 liter onverdund chloor. Oorzaak van het ongeval was in dit geval de verstopte meetapparatuur van het zwembad. In plaats van het maximumgehalte van 1,5 milligram (mg) chloor per liter water, werden er waarden van 4 mg gemeten. Recenter was er het ongeval in het zwembad van Sint-Niklaas. Gelukkig waren er in beide gevallen voor geen enkele zwemmer ernstige gevolgen. Het had volgens de spreker ook anders kunnen aflopen.

Vlarem II legt als desinfecteringsmiddel voor zwembaden de nadruk op chloor. Wie met andere desinfecteringsmiddelen en -systemen het zwembadwater wil zuiveren, moet daarvoor een speciale aanvraag indienen. Het is duidelijk dat deze richtlijn de uitbaters ervan weerhoudt om alternatieven voor chloor te zoeken. Weinigen willen immers de administratieve lijdensweg voor een dergelijke aanvraag doorlopen en kiezen gemakkelijks halve voor de traditionele ontsmetting met chloor. Tegelijkertijd worden de fabrikanten van ontsmettingsmiddelen er van weerhouden om ofwel hun bestaande producten op de Vlaamse zwembadmarkt te promoten ofwel om nieuwe, veiliger alter-

¹ Zie ook stuk 968 (1997-1998) - Nr. 1

² Zie mondelinge vraag van de heer Johan Malcorps aan de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over ongevallen met chloor in zwembaden (1 oktober 1997)

natieven te zoeken voor het ontsmetten van zwembadwater. Om de zoektocht naar alternatieve desinfecteringsmiddelen te stimuleren en fabrikanten van andere ontsmettingsmiddelen de kans te geven het nut van hun producten te bewijzen, is een aanpassing van de Vlaremwetgeving noodzakelijk wat betreft de ontsmetting van zwembadwater. Dit voorstel van resolutie wil de Vlaamse regering ertoe aanzetten de normen voor de kwaliteit van het zwembadwater te behouden, maar tegelijkertijd een einde maken aan de monopoliesituatie van de ontsmetting door middel van chloor.

B. REPLIEK VAN DE MINISTER

Minister Vera Dua, Vlaams minister van Landbouw en Leefmilieu, merkt op dat het voorstel van resolutie in feite zonder voorwerp is. Ten eerste wordt in Vlarem II het gebruik van alternatieven voor chloor, teneinde het zwembadwater te ontsmetten, niet verboden. Dit werd trouwens door de indieners van het voorstel van resolutie reeds impliciet aangegeven. Indien een uitbater van een zwembad een alternatieve ontsmettingstechniek wenst toe te passen, dient hij hiervoor een bindend advies te vragen van de gezondheidsinspecteur (Vlarem II, art. 5.32.9.2.1. 8, 8, 7°). Het alternatief voorstel moet natuurlijk wel in dezelfde mate de veiligheid van de baders garanderen als de techniek van chlorering. De exploitant van het zwembad dient dit duidelijk aan te tonen.

Ten tweede brengt – in tegenstelling tot wat de indieners van de resolutie suggereren – een dergelijke aanvraag niet een dermate grote werklast mee, dat men zou kunnen spreken van een administratieve lijdensweg. De aanvraag waarvan sprake, is immers een veel eenvoudiger procedure dan deze voor het verkrijgen van een afwijking op de sectorale voorwaarden van het Vlarem. Zo is de procedure waarbij de uitbater vraagt om geen hangtoiletten te moeten plaatsen, omslachtiger dan de procedure om te mogen afwijken van de chlorering.

Hierop schetst de minister de procedure :

- de uitbater doet een voorstel van alternatieve ontsmetting aan de Vlaamse gezondheidsinspecteur van zijn provincie. Deze stelt de vraag aan het hoofdbestuur van de gezondheidsinspectie ;
- een bijkomend advies inzake het voorliggende systeem wordt gevraagd aan de subcommissie zwembaden, waarin naast een aantal deskundigen uit de zwembadwereld ook afgevaardigden van Aminoal zetelen ;

- het advies van de zwembadcommissie wordt via de gezondheidsinspecteur van de provincie aan de uitbater meegedeeld. De uitbater van het bad kan, indien noodzakelijk, uitgenodigd worden op de zitting van deze commissie.

De minister overloopt daarna de verschillende alternatieven voor chloor. Volgens haar is het de hoofdzaak dat een ontsmetting blijvend moet zijn : een product moet doorwerken in het zwembad zelf. Bovendien mogen alleen chemicaliën gebruikt worden die toegelaten zijn in de drinkwaterreglementering. Zwemwater is wel geen drinkwater, maar vooral beginnende zwemmers kunnen heel wat dergelijk water inslikken.

UV-licht heeft een ontsmettende werking op het moment dat het water eraan blootgesteld wordt, bij input in het bad, doch niet in het zwembad zelf.

Over *ozon* werd door de zwembadcommissie een literatuurstudie uitgevoerd. Ozon niet aangewezen omwille van diverse redenen, waaronder voornamelijk toxicologische : om een schadelijke concentratie van ozon in de zwemhal te voorkomen, moet het water na behandeling in de installatie, voor het in het zwembad gebracht wordt, over een actievekoolfilter geleid worden. Er is dus geen blijvende ontsmetting in het zwembad zelf. Een navolgende chlorering van het zwembadwater blijft daarom noodzakelijk. Het gebruik van ozon in combinatie met chloor is dus vrijwel nutteloos en bovendien niet zonder risico's op calamiteiten. Daarenboven kan het gebruik van ozon in zwembaden, gevuld met zeewater, aanleiding geven tot de vorming van carcinogene bromaten.

Broom werd vroeger veel gebruikt, nu echter niet meer omdat er bromaten gevormd worden die kankerwekkend zouden zijn.

Waterstofperoxide kan toegelaten worden onder volgende voorwaarden :

- het betreft een hot whirlpool met een geldige Vlaremvergunning ;
- het gebruikte product is door de federale overheid toegelaten om gebruikt te worden in drinkwater ;
- diverse technische bepalingen inzake de (controle van de) dosering van het product moeten nageleefd worden.

Koper-zilverionisatie heeft enkel een bacteriostatisch effect en is dus eventueel geschikt voor een-

malig gebruik. Bij *zoutelektrolyse* wordt door elektrolyse zout omgezet in chloorgas. Deze techniek wordt reeds toegestaan onder welbepaalde voorwaarden.

De minister besluit dat de huidige procedure voor het gebruik van alternatieve ontsmettingsmiddelen vrij eenvoudig is, en de zoektocht naar vervangende technieken dus niet fundamenteel hypothekeert. De geldende procedure belemmert anderzijds het te lichtzinnig en onverantwoord gebruik van alternatieve technieken. Daarom meent zij dat een aanpassing van Vlarem II niet wenselijk is.

C. OPMERKINGEN VAN DE LEDEN

De heer *Felix Strackx* merkt op dat het niet de bedoeling was om het gebruik van ozon of UV-stralen als ontsmettingsmiddel te propageren, maar producten die werkzaam zijn in het zwembadwater zelf. Deze producten bestaan, maar zijn weinig bekend en er wordt weinig onderzoek naar gedaan.

Het lid stelt vast dat ondanks deze alternatieven chloor nog steeds het meest gebruikt wordt. De zwembaduitbaters worden weinig gestimuleerd om alternatieven te onderzoeken of te gebruiken. Nochtans zouden zwembaden die geen chloor gebruiken een concurrentievoordeel hebben tegenover andere zwembaden, maar vermits de meeste zwembaden eigendom zijn van de gemeente, speelt deze overweging in feite geen rol.

Mevrouw *Marleen Van den Eynde* merkt op dat astmapatiënten of personen met huidaandoeningen niet terecht kunnen in een zwembad dat met chloor wordt ontsmet. Voor hen is ozon een alternatief.

De heer *Jacques Devolder* merkt op dat al deze alternatieven voor chloor hun ontsmettende functie ontlennen aan hun oxiderende werking. Deze oxiderende werking kan ook negatieve gevolgen hebben. Chloor is in se niet gevaarlijk, maar men moet de dosering goed bewaken.

D. STEMMING

Het voorstel van resolutie wordt verworpen met 12 stemmen tegen 3.
